

Betreft: gespreksverslag met professor De Groot

Groningen, 11 november 2015

Geachte heer/mevrouw,

Omdat de IND in vreemdelingrechtelijke procedures in een aantal gevallen op inhoudelijk gronden geen waarde toekent aan authentiek bevonden identiteitsdocumenten (zoals paspoorten of nationaliteitsverklaringen) die verkregen zijn op ambassades van landen van herkomst, heb ik hierover op 4 november 2015 enkele vragen aan prof. mr. De Groot voorgelegd. Prof. De Groot is hoogleraar Rechtsvergelijking/Internationaal Privaatrecht aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Maastricht te consulteren, en een deskundige op het gebied van vraagstukken betreffende internationaal recht en nationaliteiten in het bijzonder.

Hieronder vindt u de beantwoording van deze vragen.

- In het geval dat een bepaalde staat een persoon accepteert of identificeert als zijnde een onderdaan van dat betreffende land, welke autoriteit of staat is dan bevoegd om de nationaliteit van een individu vast te stellen? Is dit ten principale het land dat deze persoon erkent als onderdaan (bijvoorbeeld door middel van afgifte van identiteitsdocumenten, zoals een paspoort of nationaliteitsverklaring) of heeft ook een derde land (dat deze persoon niet erkent als onderdaan) ruimte om hierover een oordeel te geven?

GRdG: *"In beginsel is altijd de staat van de te bevestigen nationaliteit bevoegd, als consequentie van deze bevoegdheid kan deze staat identificatiedocumenten afgeven. Derde staten moeten deze vaststelling in beginsel accepteren, tenzij sprake zou zijn van een flagrante schending van het internationale recht. Hierbij kan worden gedacht aan naturalisatie zonder instemming van de betrokkene."*

- Indien een derde land (dat deze persoon niet erkent als onderdaan) inderdaad ruimte heeft om hierover een beoordeling te maken, hoe ver reikt deze bevoegdheid?

GRdG: *"Zie voorgaande antwoord, deze bevoegdheden hebben derde landen pas in het geval dat sprake is van een ernstige schending van het internationale recht."*

- Heeft een derde land de bevoegdheid om tot een andere conclusie met betrekking tot de nationaliteit te komen dan die van het land dat betrokkene accepteert als onderdaan?

GRdG: *"Nee, behoudens bovenstaande uitzondering."*

- Heeft een derde land deze bevoegdheid in gevallen waarin het land van herkomst expliciet, door middel van afgifte van -door het derde land authentiek bevonden- documenten, de nationaliteit van de betreffende persoon heeft bevestigd?

GRdG: *"Nee, wederom behoudens bovenstaande uitzondering."*

- Heeft een derde land de bevoegdheid om te oordelen over de, al dan niet vermeende, wijze waarop de vaststelling door het vaststellende (en als onderdaan erkennende) land heeft plaatsgevonden?

GRdG: *“In beginsel niet, tenzij sprake is van evidente fraude bij de wijze waarop de vaststelling heeft plaatsgevonden.”*

- In hoeverre wordt inbreuk gemaakt op de soevereiniteit van een land wanneer een derde land, zonder of met onderbouwing, de expliciete erkenning van de nationaliteit van een onderdaan terzijde schuift?

GRdG: *“De vaststelling van de nationaliteit van een persoon behoort tot het zgn. ‘domaine réservé’ van het vaststellende land, door deze werkwijze ontstaat een grote spanning met betrekking tot het respect voor de soevereiniteit van dit land.”*

Uit de beoordeling door prof. mr. De Groot volgt dat de wijze waarop de Nederlandse overheid ingaat op de inhoudelijke totstandkoming van authentieke identiteitsdocumenten, afgegeven door derde landen, volkenrechtelijk niet in overeenstemming is met het beginsel dat het de landen zelf zijn welke over de nationaliteit van hun onderdanen beslissen. Wanneer Nederland, als buitenstaande partij, dermate grote twijfels heeft over de inhoudelijke totstandkoming van deze documenten, nogmaals staat de authenticiteit van deze documenten niet ter discussie, ligt de juridische bewijslast bij Nederland om aan te tonen dat sprake is van een flagrante schending van het volkerenrecht. Zolang niet aan deze bewijslast kan worden voldaan heeft Nederland, of welk ander land dan ook, de vaststelling van het land dat zijn onderdaan erkent te accepteren.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,
Stichting INLIA

mr. S. Boom